

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/1493/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6314206643
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6314206643.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Amy Odalošovej v právnej veci navrhovateľky: H. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., I. XX/X, zast. JUDr. Peter Tonhauser, advokát, s.r.o., Banská Bystrica, Námestie SNP 17, IČO 42 234 725, proti odporcovi: N. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. X. XX, zast. JUDr. Richardom Piliarom, advokátom, Brezno, Školská 4, o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, na odvolanie navrhovateľky zo dňa 20. 11. 2014 proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 5C/197/2014-80 zo dňa 14. 10. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom procesný súd zamietol návrh navrhovateľky na určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela. Zároveň rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V dôvodoch rozhodnutia súd uviedol: „Navrhovateľka sa svojím návrhom domáhala určenia príspevku na výživu rozvedenú manželku vo výške 250,-Eur mesačne z dôvodu, že odporca počas rozvodového konania opustil spoločnú domácnosť, kedy bola navrhovateľka dlhodobo práceneschopná. Navrhovateľka sa zamestnala, našla si brigádu, hľadá si aj lepšiu prácu, ale jej príjem nestačí pokryť výdavky, ktoré vyčíslila vo výške 696,62 Eur mesačne.

Odporca s návrhom nesúhlasil. Uviedol, že sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti po rozvode manželstva, jeho priemerný čistý mesačný príjem je okolo 500,-Eur. V byte bývajú aj ich dve dcéry, ale staršia pracuje v Bratislave, takže príde raz za dva týždne. Mladšia dcéra študuje na vysokej škole a uznesením Okresného súdu v Brezne č.k. 3C/202/2013-47 bol schválený zmier, na základe ktorého odporca prispieva na jej výživu sumou 180,-Eur mesačne a zároveň spláca aj zameškané výživné vo výške 50,-Eur mesačne. Sám má výdavky v súvislosti s bývaním vo výške 110,-Eur a na ostatné náklady minie mesačne sumu 200,-Eur. Majetok, ktorí účastníci nadobudli za trvania manželstva v súčasnosti užíva navrhovateľka. Táto odporcu ani nekontaktovala ohľadom príspevku na výživu, a preto nemohlo dôjsť ani prípadnej dohode. Zároveň navrhovateľka nepreukázala, že nie je schopná sama sa živiť.

Súd vo veci nariadil pojednávanie, vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, prednesom právnych zástupcov, listinnými dokladmi, ktoré sa nachádzajú v spise tunajšieho súdu sp. zn. 5C/197/2014, najmä návrhom na začatie konania, rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 4C/328/2013-30, oznámením o

prijatí skoršieho priezviska, pracovnými zmluvami, dokladmi SIPO, potvrdeniami od zamestnávateľov, tlačivom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, vyjadrením odporcu, potvrdením od lekára, žiadosťou o vyjadrenie a návrh v celom rozsahu zamietol.

Podľa § 72 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. (Zákona o rodine), rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z., ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.

Povinnosť prispievať na výživu rozvedeného manžela, na rozdiel od vyživovacej povinnosti rodičov alebo vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi, nevzniká zo zákona, ale len na základe dohody rozvedených manželov alebo rozhodnutia súdu. Zákonnou podmienkou na rozhodovanie súdu je skutočnosť, že bývalí manželia sa nedohodli. Zákon o rodine aj rozsahom zreteľne odlišuje vyživovaciu povinnosť medzi rozvedenými manželmi od vyživovacej povinnosti medzi manželmi, kedy výšku príspevku na výživu rozvedeného manžela popri schopnostiach a možnostiach povinného rozvedeného manžela určujú len nevyhnutné potreby rozvedeného manžela, ktorý nie je schopný živiť sa sám. Súd predovšetkým skúma, či navrhovateľka je schopná sama sa živiť a zároveň prihliada na schopnosti, možnosti a majetkové pomery odporcu, posudzuje subjektívne a objektívne skutočnosti na strane navrhovateľky, týkajúce sa jej schopnosti sama sa živiť. Ak pred podaním návrhu na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela navrhovateľ nepožiada bývalého manžela o príspevok, resp. z jeho strany nedošlo k pokusu o dohodu s bývalým manželom na poskytovaní príspevku, ide o predčasne podaný návrh na súd, pretože uvedená zákonná hmotnoprávna podmienka je obsiahnutá v § 72 ods. 2 zákona.

Z vykonaného dokazovania považoval súd za preukázané, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4C/328/2013-30 zo dňa 13.03.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.04.2014.

Na pojednávaní navrhovateľka predložila súdu žiadosť o vyjadrenie, ktorú mala zasielať na korešpondenčnú adresu odporcu, kde ho žiadala, aby prispieval na náklady spojené s udržiavaním spoločného majetku, ako aj aby sa vyjadril akým spôsobom chce riešiť vyporiadanie spoločného majetku. Celá táto žiadosť sa týkala spoločného majetku a znášania nákladov súvisiacich s týmto majetkom. Aj keď navrhovateľka uviedla, že v prípade ak odporca nevyjadrí svoj názor podá návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a návrh na určenie výživného na rozvedeného manžela, ak nebude súhlasiť s finančným prispievaním, súd toto nepovažoval za žiadosť o poskytnutie príspevku na výživu rozvedeného manžela. Navrhovateľka v tejto dohode uvádzala, že žiada prispievať na náklady súvisiace s ich spoločným majetkom, žiadnym spôsobom neuviedla, že nie je schopná sama sa živiť, taktiež neuviedla ani v akej výške žiada príspevok. Preto má súd za to, že nebola splnená zákonná podmienka, že došlo k pokusu o dohodu na poskytovaní príspevku na výživu navrhovateľky.

Podľa ustálenej judikatúry rozvedená manželka (manžel) nie je schopná sama sa živiť spravidla v tých prípadoch, keď sa stará o deti do troch rokov, prípadne o deti staršie, avšak invalidné alebo vyžadujúce osobitnú starostlivosť alebo keď nie je so zreteľom na svoj vek alebo zdravotný stav schopná zárobkovej činnosti alebo za danej situácie nemá možnosť a príležitosť zaobstarať si primerané zamestnanie. Navrhovateľka nepreukázala, že by bola neschopná sama sa živiť, čo je preukázané predovšetkým skutočnosťou, že v čase podania návrhu bola zamestnaná v dvoch zamestnaniach, a to ako predavačka na základe pracovnej zmluvy na dobu určitú do 26.09.2014 a ako sanitárka na základe dohody o vykonaní práce. Do konca januára 2014 bola zamestnaná aj na Obci K.. V súčasnosti je ešte stále zamestnaná aj keď len na základe dohody o vykonaní práce, nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je jej priznaný ani invalidný dôchodok. Sama si takýmto spôsobom zabezpečuje prostriedky na svoje živobytie, sama sa takto živí. Výška príjmu a čiastočný

pracovný úväzok nie je v rozpore s uvedeným konštatovaním, podstatné je, že navrhovateľka je schopná sama sa živiť. Aj keď navrhovateľka má podľa svojho vlastného vyjadrenia zdravotné problémy, tieto listinnými dôkazmi nepreukázala a nepreukázala ani, že by tieto zdravotné problémy ovplyvňovali jej schopnosť sama sa živiť. Doložila súdu iba potvrdenie od praktickej lekárky, že jej zdravotný stav, ktorý však nie je špecifikovaný, jej nedovoľuje dlhodobo pracovať vo vynútenej polohe a zdvíhať a prekladať bremená. Pokiaľ navrhovateľka dosahuje príjem, ktorý nezodpovedá jej potrebám, je namieste, aby vyvinula zvýšenú aktivitu na poli zamestnanosti, zamestnala sa na plný pracovný úväzok a prípadne za tým účelom zvažila aj zmenu pracovného pomeru. Jej schopnosť zamestnať sa je preukázaná aj tým, že sama požiadala o zamestnanie, kedy aj na základe dohody o vykonaní práce aj na základe pracovnej zmluvy bola zamestnaná od marca tohto roka. Pokiaľ navrhovateľka sama vylučuje niektoré zamestnania z dôvodu zdravotných problémov, táto skutočnosť nemôže byť na ťarchu odporcu v konaní o určenie príspevku na výživné rozvedenej manželky. Vychádzajúc z princípu ekonomickej nezávislosti oboch manželov po rozvedení má sa vždy uprednostňovať zabezpečenie uspokojovania potrieb bývalých manželov v prvom rade spravodlivým vysporiadaním nárokov zo spoločného majetku, alimentačná povinnosť by preto mala byť po zániku manželstva skôr výnimkou. Dôvodom pre priznanie príspevku nie je rozdiel v životnej úrovni bývalých manželov po rozvedení manželstva ani skutočnosť, že navrhovateľke (hoci aj výrazne) klesla životná úroveň oproti obdobiu pred zánikom manželstva a ani to, že si vlastnou prácou nedokáže zarobiť dostatok prostriedkov na uspokojovanie potrieb v rozsahu ako za trvania manželstva. Jedinou relevantnou skutočnosťou môže byť fakt, že bývalý manžel nie je schopný sám sa živiť. Životná úroveň bývalých manželov sa však neskúma ani neporovnáva. Z uvedeného dôvodu súd návrh v plnom rozsahu zamietol, pretože má za to, že navrhovateľka je schopná sama sa živiť.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd zamietol návrhy na vykonanie dokazovania vyžiadanim potvrdenia od Sociálnej poisťovne o výške vymeriavacieho základu odporcu (odpoveď na lustráciu v Sociálnej poisťovni sa nachádza na č.l. 37 v súdnom spise), knihy jázd, ako aj dokladov na základe ktorých sa odporcovi poskytujú diéty prednesené právny zástupcom navrhovateľky na pojednávaní, pretože toto dokazovanie by bolo nadbytočné a nebolo potrebné na rozhodnutie vo veci, keď súd návrh vo veci samej zamietol z vyššie uvedených dôvodov.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Odporca bol v konaní úspešný, ale súd bral do úvahy situáciu v ktorej sa navrhovateľka nachádza, jej zamestnanie iba na dohodu, nízky príjem, ako aj skutočnosť, že medzi účastníkmi ešte nedošlo k vypořádaniu bezpodielového spoluvlastníctva, preto rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania“.

Proti rozsudku odvolanie podala navrhovateľka. Žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvostupňového súdu tak, že vyhovie návrhu navrhovateľky v plnom rozsahu, alebo aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Navrhovateľka dôvodila, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľka tak prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že odvolanie podáva podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c, d, f OSP.

Odvolateľka dôvodí, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože v odôvodnení uvádza „navrhovateľka nepreukázala, že by bola neschopná sama sa živiť, čo je preukázané predovšetkým skutočnosťou, že v čase podania návrhu bola zamestnaná v dvoch zamestnaniach a to ako predavačka na základe pracovnej zmluvy na dobu určitú a ako sanitárka na základe dohody o vykonaní práce. Do konca januára 2014 bola zamestnaná aj na Obci K.. V súčasnosti je ešte zamestnaná, aj keď len na základe dohody o vykonaní práce, nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je jej priznaný invalidný dôchodok“.

Odvolaateľka poukazovala na ust. § 154 ods. 1 OSP a síce, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. V čase vyhlásenia však nemožno prihliadať na pracovný pomer, pretože tento bol len na dobu určitú a bol dohodnutý časovým termínom. V čase vyhlásenia rozsudku bola navrhovateľka bez stáleho príjmu, čo sa do dnešného dňa nezmenilo. Je zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa 15. 10. 2014. Nárok na dávku v nezamestnanosti si uplatnila dňa 10. 11. 2014. Tento nárok jej však nevznikol a dávku nepoberá. Navrhovateľka nepovažuje za správne, že súd zamietol návrh na vykonanie dokazovania vyžiadaním potvrdenia od sociálnej poisťovne o výške vymeriavacieho základu odporcu, knihy jász, ako aj dokladov, na základe ktorých sa odporcovi poskytujú diéty. Uvedené návrhy na vykonanie dokazovania sú však nevyhnutné na preukázanie skutočných majetkových pomerov odporcu.

Navrhovateľka nesúhlasí s tvrdením, že návrh na vyjadrenie zasielaný doporučene na adresu odporcu nebol pokusom o dohodu na poskytnutie príspevku na výživu manželky. Z formulácie tohto návrhu je zrejmé, že navrhovateľka žiadala o poskytnutie príspevku a na tento návrh odporca nereagoval. Je dôvodný záver, že k dohode medzi bývalými manželmi nedošlo.

Odporca sa k podanému odvolaniu vyjadril. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako správny potvrdiť a žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Odporca má za to, že súd na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam. Stotožňuje sa s právnym názorom okresného súdu, že nebola splnená zákonná podmienka stanovená v § 72 ods. 2 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov, ktorá spočíva v tom, že len ak sa bývalí manželia nedohodnú, tak určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Navrhovateľka odporcu však vôbec nepožiadala o príspevok na výživu rozvedeného manžela. List, ktorý predložila na súdnom pojednávaní nebol v skutočnosti odporcovi doručený. Je preto zrejmé, že sa k nemu ani nemohol vyjadriť.

Navrhovateľka žiadala o určenie príspevku na rozvedeného manžela počnúc od 01. 08. 2014. Súdu predložila skončenie pracovného pomeru dohodnutého na určitú dobu zo dňa 22. 09. 2014 na dobu určitú do 26. 09. 2014. Podľa jej vyjadrení do konca januára 2014 bola zamestnaná v Obci L.. Zároveň, na základe dohody o vykonaní práce, vykonávala pomocné práce ako sanitárka.

Navrhovateľka mala uzatvorený pracovný pomer, mala uzatvorenú dohodu o vykonaní práce a z tejto skutočnosti vyplýva, že je schopná po rozvedení manželstva sama živiť.

Dôkazy, ktoré navrhol vykonať právny zástupca navrhovateľky (vyžiadanie potvrdenia od sociálnej poisťovne o výške vymeriavacieho základu odporcu, knihy jász, ako aj doklady o diétach odporcu), a ktoré súd odmietol vykonať, mali podľa vyjadrenia v odvolaní preukazovať tú skutočnosť, že navrhovateľka nie je schopná sa živiť, s čím nemožno zásadne súhlasiť. Tieto dôkazy by mohli slúžiť na preukázanie majetkových pomerov odporcu, avšak s ich vykonaním by odporca nesúhlasil, pretože súd si vyžiadaval od jeho zamestnávateľa potvrdenie o jeho príjme a odporca vo svojom vyjadrení zo dňa 22. 09. 2014 uviedol všetky svoje majetkové a zárobkové pomery.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP ako vo výroku vecne správny.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 2 OSP).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd navyše uvádza.

Je pravdou, že podľa ust. § 154 ods. 1 OSP je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Predmetom skúmania okresného súdu však nebolo, či v čase vyhlásenia rozsudku bola navrhovateľka zamestnaná, prípadne či mala iný príjem, ale predmetom skúmania bolo v zmysle ust. § 72 ods. 1 Zákona o rodine zistiť, či navrhovateľka je schopná sama sa živiť. Je nepochybné, že navrhovateľka vykonávala súbežne viacero zamestnaní, čo preukazuje, že je schopná sama sa živiť. Okolnosti, že v súčasnej dobe nemá žiadny príjem nie sú okolnosťami z ktorých sa dá bez ďalšieho vyvodiť záver, že navrhovateľka nie je schopná sama sa živiť. Neschopnosť osoby sama sa živiť musí byť preukázaná dôsledne dôkaznými prostriedkami, ktoré túto skutočnosť osvedčujú a nie iba skutočnosťou, že osoba nemá v súčasnej dobe žiadny príjem. Je totiž nepochybné, že po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva sú bývalí manželia pre seba cudzími osobami. Bývalý manžel nie je rodinným príslušníkom, ktorý je viazaný vzájomnou vyživovacou povinnosťou medzi členmi rodiny.

Okresný súd dospel k záveru, že navrhovateľke nárok na príspevok na výživu rozvedeného manžela nevznikol a preto nebolo dôvodné ani preukazovať výšku príjmov odporcu prípadným potvrdením od sociálnej poisťovne.

Tiež nie je namieste záver, že návrh na vyjadrenie zasielaný doporučené na adresu odporcu bol pokusom na dohodu na poskytnutie príspevku na výživu rozvedeného manžela a preto podľa ust. § 72 ods. 2 Zákona o rodine, keď odporca na tento návrh neodpovedal, nedošlo k uzavretiu dohody a súd je povinný určiť príspevok. Treba totiž upozorniť, že ust. § 72 ods. 2 Zákona o rodine rieši vlastne situáciu, keď odporca je ochotný plniť príspevok na výživu rozvedeného manžela, nedôjde však k dohode o výške. V prípade, že rozvedení manželia dohodu o príspevku na výživu rozvedeného manžela neuzavrú, neukladá zákon súdu povinnosť určiť výšku príspevku ak v skutočnosti nie je daný základ nároku.

Hoci odporca bol v odvolacom konaní úspešný, krajský súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal majúc za to, že do úvahy prichádza použitie ust. § 150 os. 1 OSP z dôvodu, že navrhovateľka nie je zamestnaná.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.